

HERALDISK TIDSSKRIFT

BIND 2 • NR 15 • 1967 • SIDE 212

Hvad er et våben?

S[ven] T[ito] A[chen]

SOCIETAS HERALDICA SCANDINAVICA

Heraldisk Selskab • Heraldinen Seura • Skjaldfræðafélagið

Heraldisk Selskap • Heraldiska Sällskapet

Hvad er et våben?

APROPOS Knud Pranges fornyelse af diskussionen om, hvad et våben er (HT 1966, nr. 13, p. 118), kan følgende definition muligvis have interesse:

»Et våben er et kendemærke i farver — for en slægt, en organisation, eller evt. en person — som er underkastet særlige, såkaldte heraldiske, regler. Visse karakteristiske egenskaber adskiller tydeligt de tidligste middelalderlige *våbener* fra den forudgående epokes (skjolde)mærker eller sindbilleder: Da de fleste våbener er kendemærke for en slægt, vil et våben i reglen være arveligt; det antal farver man opererer med, er begrænset; og et våben er næsten altid gengivet på et skjold. Denne sidste særegenhed er den mest typiske og den eneste som gør det muligt ved første øjekast at afgøre om det er et våben man har for sig eller ej. Siden midten af 1100-tallet har (med ganske få undtag) enhver gengivelse af et skjold med en figur i udgjort et våben. På den anden side kan en figur eller et sindbillede også efter dette tidspunkt udmærket

udgøre et våben, selv om det ikke er bragt i et skjold.

Citatet er hentet fra Rémi Mathieu: *Le système héraldique français*, Paris 1946, en bog som giver langt mere end titlen stiller i udsigt. Den skildrer heraldikkens opståen og udvikling i Frankrig (herunder Provence, Burgund, Flandern) fra 1100-tallet til 1800-tallet: Hvem kunne føre våben, og hvem gjorde det faktisk? Med hvilke formål, oprindeligt og siden skiftende gennem århundrederne? Hvorledes søgte man at regulere våbenbruget? Rettede folk sig efter reglerne? Hvad var statens stilling? Osv.

Det er en nøgtern bog, helt igennem byggende på virkeligheden, aldeles blottet for fantasterier, ønsketænkning eller bare løs grund. Mathieu er ubestikkelig i sin forskning, han tænker koncist og skriver behageligt. Hans bog er sikkert et af de vigtigste værker om heraldik fra vor tid, fra først til sidst fængslende læsning. Desværre for længst udsolgt og vanskelig at finde.

S. T. A.

[DA] Dette materiale er beskyttet af ophavsret. Det kan downloades, lagres og udskrives til personlig brug og til ikke-kommerciel brug i forbindelse med undervisning og forskning. Bearbejdning, tilgængeliggørelse samt fremstilling af kopier er ellers kun tilladt i det omfang, der følger af lov eller aftale.

[NO] Dette materialet er beskyttet av opphavsrett. Det kan lastes ned, lagres og skrives ut for personlig bruk og for ikke-kommersiell bruk i forbindelse med undervisning og forskning. Bearbeidning, tilgjengeliggjøring og fremstilling av kopier er ellers bare tillatt i den grad som følger av lov eller avtale.

[SV] Detta material är skyddat av upphovsrätt. Det får laddas ned, sparas och skrivas ut för enskilt bruk samt för icke-kommersiellt bruk i samband med undervisning och forskning. Bearbetning, tillgängliggörande samt framställning av kopior är i övrigt bara tillåtet i den utsträckning som följer av lag eller avtal.

[EN] This material is protected by copyright. It may be downloaded, saved and printed for personal use and for non-commercial use in connection with teaching and research. Altering, making it available or producing copies is otherwise only permitted to the extent that follows from law or contract.